

Openbaar

Opsteller
Leidinggevende
Portefeuillehouder

J.M.G. Heideman
Ruimte
De heer Mr. A.J.M. Walraven (wethouder)

Join-nummer
Onderwerp
Te nemen besluit

BenW\723
Begroting Gebiedsfonds Buggenumse veld 2019-2022
1. Instemmen met het opstellen van een begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022.
2. Instemmen met de in de begroting genoemde raambedragen.
3. Instemmen met tweejaarlijkse bijstelling van de begroting, aan de hand van de uitgaven of toekomstige ontwikkelingen.
4. De raad voor te stellen om de begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022 op te stellen.
22-1-2019

Datum in B&W

1. Onderwerp

Begroting Gebiedsfonds Buggenumse veld 2019-2022.

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Door de gemeenteraad is op 11 februari 2014 de "Structuurvisie Buggenumse Veld" vastgesteld. De structuurvisie is vastgesteld in relatie tot de nieuwbouw van het zaadveredelingsbedrijf Nunhems Netherlands BV (nu BASF) aan de oostzijde van de Napoleonsweg. Door de nieuwbouw gaan omgevingskwaliteiten in het Buggenumse veld (het gebied dat wordt begrensd door de Napoleonsweg, de kernrand van Neer, de Maas en de kern Buggenum) verloren. Het doel van de structuurvisie is door realisatie van compensatiemaatregelen de aantasting van de kwaliteit van het Buggenumse veld te compenseren of zelfs te verbeteren.

Aan deze uitbreiding van BASF is een ruimtelijke bijdrage gekoppeld in de vorm van een Gebiedsfonds. Vanuit dit Gebiedsfonds worden groen- en landschapsprojecten bekostigd die een kwaliteitsverbetering voor het Buggenumse veld betekenen. Door de gemeenteraad is een adviesgroep ingesteld, waarin verschillende belangenbehartigers uit het gebied een advies uitbrengen over projecten die worden aangevraagd.

Alle uitgaven vanuit dit Gebiedsfonds moeten door middel van een collegeadvies, raadsvoorstel en raadsbesluit worden geaccordeerd. Dit leidt er toe dat voor elke uitgave een lange en tijdrovende procedure moet worden gevolgd. Verder is het niet mogelijk om 'ad hoc' zaken of projecten te regelen die om een onmiddellijke beslissing vragen. Ook kleinere uitgaven volgen dit zelfde traject.

Om de handelingsvrijheid binnen het Gebiedsfonds te vergroten, wordt met dit collegevoorstel een begroting voor de periode 2019-2022 opgesteld waarin de jaarlijkse geschatte uitgaven worden begroot. Twee keer per jaar volgt een bijstelling van de begroting en wordt een overzicht geleverd van de uitgaven.

3. Voorstel aan College

Het college van BenW wordt voorgesteld:

1. In te stemmen met het opstellen van een begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022.
2. In te stemmen met de in de begroting genoemde raambedragen.
3. In te stemmen met tweejaarlijkse bijstelling van de begroting, aan de hand van de uitgaven of toekomstige ontwikkelingen.
4. De raad voor te stellen om de begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022 vast te stellen.

4. Argumenten

1. Voortgang projecten

Vanuit het Gebiedsfonds worden projecten gefinancierd die – soms – voor een bepaalde datum moeten worden geïnitieerd. Als voorbeeld het inzaaien van akkerranden om zo een aantrekkelijke biotoop te creëren voor weidevogels. Het inzaaien dient uiterlijk 15 maart gereed te zijn, om de gewassen voldoende kansen te geven om te groeien. In zo'n geval is het handzaam om, na advisering door de adviesgroep, snel een bedrag beschikbaar te hebben voor het kopen van zaaigoed. In het slechtste geval moet, nadat de adviesgroep een advies heeft uitgebracht eerst het college worden geadviseerd, de commissie fysiek worden geïnformeerd en vervolgens een raadsvergadering worden afgewacht voordat tot aanschaf van zaaigoed kan worden overgegaan. Omdat deze periode al gauw een maand of langer kan duren, kan de voortgang van een project in gevaar komen.

2. Kleine uitgaven

Ook voor kleine uitgaven moet de hele besluitvormingsprocedure (college, commissie fysiek, gemeenteraad) worden doorlopen. De tijd en arbeidsuren die nodig zijn om de diverse voorstellen en besluiten op te stellen, staan niet in verhouding tot de hoogte van de uitgaven.

3. Ad hoc projecten

Voor aanvragen die direct een bijdrage uit het Gebiedsfonds nodig hebben, is geen ruimte. Er moet immers eerst de besluitvormingsprocedure worden doorlopen. Als zo'n project zich toch voordoet, wordt dit bedrag vanuit een anders fonds voorgeschoten, en later weer verrekend. Dit is een ongewenste ontwikkeling die moet worden voorkomen.

4. Voorbereidingskosten

Vaak is – zeker voor grote projecten – een onderzoek of voorbereiding nodig. Daarvoor zijn nu geen middelen beschikbaar. Het gevolg is dat een dergelijk project, voordat duidelijk is of het haalbaar is of niet, toch aan de raad zou moeten worden voorgelegd.

5. Risico's

Bij de 1^e en 2^e Rarap worden de uitgaven verantwoord en wordt de begroting zo nodig bijgesteld. Bij alle projecten die worden uitgevoerd, wordt een overeenkomst met de desbetreffende deelnemers afgesloten zodat het meerderjarige onderhoud en beheer van de desbetreffende projecten wordt gegarandeerd. Hiermee zijn de risico's voor de gemeente zoveel als mogelijk ingeperkt.

6. Motivering geheim / kabinet

6.1. Niet van toepassing

7. Juridisch kader

Projecten die voor een compensatie uit het Gebiedsfonds in aanmerking komen, moeten voldoen aan de criteria die door de adviesgroep zijn opgesteld. Deze criteria zijn:

1. Het compensatieproject draagt aantoonbaar bij aan het compenseren van tenminste een van de genoemde omgevingskwaliteiten en vergroot – in samenhang – de beleevingswaarde in het gebied;
2. Het compensatieproject vindt, bij voorkeur, plaats in en om het Buggenumse Veld (hierbij gelden projecten binnen het plangebied van de structuurvisie als primaire doelen en projecten buiten het plangebied van de structuurvisie als secundaire doelen).
3. De financiële en fysieke haalbaarheid van het compensatieproject binnen het vereiste Tijdspad moet zijn onderzocht en vaststaan.

De vastgestelde criteria treft u als bijlage aan bij dit collegevoorstel. Alle uitgaven vanuit het Gebiedsfonds Buggenumse veld zijn eerst mogelijk na een positief advies van de adviesgroep.

De beschikbare gelden worden volgens de begroting besteed waarbij wordt voldaan aan de criteria. Als er niet wordt voldaan aan de criteria kan er geen bijdrage worden gedaan.

8. Financiële samenvatting

Voorziening V.3		89002508 Compensatiegelden Nunhems				
soort voorziening	toekomstige verplichtingen					
wenselijk minimum bedrag	n.v.t.					
wenselijk maximum bedrag	n.v.t.					
doel van de voorziening	Kwaliteitsverbeterende maatregelen voor ontwikkeling van het open gebied tussen Buggenum, Neer en de Napoleonsweg					
voeding uit	Bijdrage Nunhems voor uitbreiding bedrijf					
toereikendheid	inzet conform overeenkomst					

	Werkelijk 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
Stand voorziening per 1-1-	2.485.253	2.469.045	2.284.950	1.908.365	1.698.365	1.438.365
Toevoeging 2017						
Totaal toevoegingen	-	-	-	-	-	-
Project Buggenums veld Kapstok voor de patrijs Sjans van Naer Akkervogelbeheer 2019-2021 Erfverfraaiingen en poelen, kruis Gendijk Quickscan verkavelingskansen Oversteekplaats paden Romeinse weg en panoramapunten Inhuur Plattelandscooperatie Project/procesbegeleiding Projecten	16.208-	137.018- 47.077-	130.000- 40.740- 55.361- 10.484- 10.000- 70.000- 20.000- 40.000-	60.000- 150.000-	60.000- 200.000-	60.000- 300.000-
Totaal onttrekkingen	16.208-	184.095-	376.585-	210.000-	260.000-	360.000-
Stand voorziening per 31-12	2.469.045	2.284.950	1.908.365	1.698.365	1.438.365	1.078.365

Toelichting:

Bij de nota Reserves, Voorzieningen en Risicomanagement 2015-2018 gemeente Leudal is deze nieuwe voorziening ingesteld, raadsbesluit 11 november 2014.

Bovenstaand overzicht is een bijgewerkte stand op basis van de laatst bekende stand bij de begroting 2019-2022. Iedere 2^e rarap wordt een vernieuwde specificatie gegeven van de projecten voor het jaar volgend op deze rarap.

9. Overige integrale afstemming

Het collegevoorstel is afgestemd met Financiën en Juridische zaken.

10. Communicatie

Openbaar:

☒ Actief:

- ☒ Informeren raad
- ☐ Ter inzage leggen voor
- ☐ Publiceren op Overheid.nl
- ☐ Plaatsen op gemeente info ViaLeudal
- ☐ Plaatsen op website
- ☐ Plaatsen op social media
- ☐ Versturen persbericht naar (lokale) media
- ☐ Plaatsen op intranet
- ☐ Overige communicatie

Toelichting:

9. Bijlagen

- Bijlage 1 Overzicht toekomstige projecten en uitgaven 2019-2022
- Bijlage 2 Beschrijving projecten
- Bijlage 3 Advies commissie Gebiedsfonds over Sjans van Naer
- Bijlage 4 Eindplan Inrichtings- en beheerplan Sjans van Naer
- Bijlage 5 Advies commissie Gebiedsfonds Akkervogelbeheer 2019-2021
- Bijlage 6 Voortgangsnotitie akkervogelbeheer november 2018
- Bijlage 7 Advies commissie Gebiedsfonds Erfverfraaiingen, poelen en panoramapunten
- Bijlage 8 Voortgangsnotitie Erfverfraaiingen, poelen en panoramapunten
- Bijlage 9 Advies commissie Quickscan verkavelingskansen
- Bijlage 10 Offerte Kamer van koophandel Quickscan verkavelingskansen
- Bijlage 11 Vastgestelde criteria adviesgroep
- Bijlage 12 Raadsvoorstel
- Bijlage 13 Raadsbesluit

Bijlage 1

Raming begroting 2019-2022 Gebiedsfonds Buggenumse veld

2019

- Sjans van Naer	€ 130.000,-
- Akkervogelbeheer 2019-2021	€ 40.740,-
- Erfverfraaiingen en poelen	€ 47.861,-
- Religieus kruis Gendijk	€ 7.500,-
- Quickscan verkavelingskansen Kamer van koophandel	€ 10.484,-
- Oversteekplaatsen paden	€ 10.000,-
- Romeinse weg en panoramapunten	€ 70.000,-
- Plattelands coöperatie inhuur	€ 20.000,-
- Project/procesbegeleiding bureau	€ 40.000,-

Totaal € 376.585,-

2020

- Project/procesbegeleiding	€ 60.000,-
- Projecten	€ 150.000,-

Totaal € 210.000,-

2021

- Project/procesbegeleiding	€ 60.000,-
- Projecten	€ 200.000,-

Totaal € 260.000,-

2022

- Project/procesbegeleiding	€ 60.000,-
- Projecten	€ 300.000,-

Totaal € 360.000,-

Bijlage 2

Projectenoverzicht 2019

1. Sjans van Naer

In de 17e eeuw moest de boerenbevolking in Midden-Limburg vaak vrezen voor haar veiligheid omdat plunderende soldaten de omgeving teisterden. Als de nood erg hoog was, zocht de bevolking haar heil achter de wallen van een schans die ze zelf, of hun voorouders, gemaakt hadden. Met het project "Sjans van Naer" wordt de oude schans in Neer in ere hersteld.

Het Waterschap verhoogt de dijken in de regio Midden-Limburg. Dit is aanleiding om de aanleg van de "Sjans van Naer" hierin te betrekken omdat de schans in het gebied ligt waar een dijkverhoging plaatsvindt en bij de inrichting van het gebied kan worden gerealiseerd. In verband met de uitvoering van het project Dijkversterking gaat het Waterschap over tot aankoop van de grond die nodig is om de "Sjans van Naer" in te richten. Vervolgens wordt het perceel verkocht aan de gemeente die de grond om niet of voor een symbolisch bedrag zal overdragen aan de Beheersstichting.

Belangrijkste vertrekpunt vormt de cultuurhistorische basis van de Sjans. De Sjans zal worden omkaderd met een zes meter brede gracht en de bestaande knotwilgen (die worden verplaatst). Verder wordt een wal van zes meter hoog aangelegd, welke door grasvegetatie ook recreatief te gebruiken is. Op het terrein wordt een schaapskooi geplaatst ten behoeve van het beheer, informatievoorziening en gebruik van het perceel. Beheer met schapen zorgt voor een strakkere uitstraling. De Sjans dient een attractieve waarde te krijgen met een permanente informatievoorziening over de cultuurhistorie.

Door diverse groeperingen uit Neer (JongNederland, Heemkundevereniging en Kindervakantiewerk) wordt een beheerstichting opgericht die de Sjans in eigendom krijgt, beheert en onderhoudt. De verenigingen krijgen de mogelijkheid om maximaal 12 keer per jaar een activiteit bij de Sjans te organiseren. Betrokkenheid van de verenigingen uit het dorp is essentieel voor de instandhouding en het beheer van de Sjans.

Adviesgroep Gebiedsfonds

Op 13 juni 2018 heeft de adviesgroep een positief advies uitgebracht over het Eindplan 'Inrichtings- en beheerplan Sjans van Naer'. Hiermee wordt een bedrag van € 130.000,- toegekend voor inrichting, beheer en onderhoud van de Sjans van Naer. Het advies van de adviesgroep en het Eindplan 'Inrichtings- en beheerplan Sjans van Naer' vindt u als bijlagen bij dit collegevoorstel.

NB.

De betrokken verenigingen uit Neer verzoeken om de aanleg van riool, waterleiding en elektriciteit bij de Sjans om hun activiteiten uit te voeren. Omdat deelname van de verenigingen essentieel is voor de instandhouding van de Sjans, is besloten om de kosten hiervoor (€ 10.000,- tot € 12.000,-) tevens binnen het bedrag van € 130.000,- te laten vallen. Deze besteding maakt geen onderdeel uit van het advies van de adviesgroep omdat het overleg met de verenigingen uit Neer over de oprichting van een beheerstichting meerdere malen heeft plaatsgevonden en hierover eerst in december 2018 overeenstemming is bereikt.

2. Akkervogelbeheer 2019-2021

In 2018 is in opdracht van de adviesgroep een plan van aanpak opgesteld voor stimulatie en behoud van akkervogels in het Buggenumse veld. Het plan van aanpak voorziet in diverse mogelijkheden om de kwaliteit van het leefgebied van de akkervogels, met name patrijzen, in het Buggenumse veld te versterken. Op 22 en 29 mei 2018 heeft het college van BenW positief geadviseerd over dit plan van aanpak. Op 29 mei 2018 en 3 juli 2018 heeft de raad eveneens positief geadviseerd over het voorstel waarbij een bedrag van € 47.077,- is toegekend voor de periode 2018-2019.

Bezoeken aan de akkerranden met provincie/Natuurrijk Limburg en deelnemers hebben aangetoond dat er naast een impuls voor patrijzen ook veel andere akkervogels gebruik maken van de randen en percelen. Hiermee is de kapstokmeerwaarde van de akkerranden meer dan bewezen.

Het huidige project heeft betrekking op de voortzetting van het project voor de periode 2019-2021. Omdat we de overeenkomsten met de deelnemende ondernemers graag willen verduurzamen, worden ze overdragen naar het collectief van Natuurrijk Limburg. Natuurrijk Limburg is bereid om de overeenkomsten die met de ondernemers zijn gesloten, over te nemen en voort te zetten voor de periode 2019-2021. Omdat de vergoeding vanuit Natuurrijk Limburg lager is, dan de vergoeding die de ondernemers vanuit het Gebiedsfonds ontvangen, wordt geadviseerd om bovenop de vergoeding van Natuurrijk Limburg een extra vergoeding toe te kennen aan de ondernemers. Aanvullend wordt voor het extra inzaaien in de winterperiode van weilanden een extra bijdrage gevraagd voor grasbiodiversiteit en groene biodiversiteit. Natuurrijk Limburg kent geen vergoeding voor deze pakketten.

Adviesgroep Gebiedsfonds

Op 4 december 2018 heeft de adviesgroep een positief advies uitgebracht over de 'Voortgangsnotitie Akkervogelbeheer'. Hiermee wordt een bedrag van € 40.740,- toegekend voor de voortzetting van het project Akkervogelbeheer. Het advies van de adviesgroep en de Voortgangsnotitie Akkervogelbeheer november 2018 vindt u als bijlagen bij dit collegevoorstel.

3. Erfverfraaiingen, poelen en verplaatsing kruis Gendijk

Met dit project worden in totaal vijf erven binnen het Buggenumse veld verfraaid. De erven worden beplant met (fruit)bomen en hagen waardoor deze een betere uitstraling krijgen en een meerwaarde vormen voor de omgeving. Er worden toegangspoorten aangelegd, informatieborden geplaatst en bij een aantal erven wordt een poel aangelegd. Verder wordt een hekwerk aangelegd om een bestaande structuur in het landschap te benadrukken. Ook wordt voor de duur van tien jaren een beheersovereenkomst afgesloten met de desbetreffende ondernemers om zodoende de instandhouding van de aanplant te garanderen. De erfverfraaiingen zorgen voor een kwaliteitsimpuls in het Buggenumse veld.

Daarnaast worden zes poelen aangelegd op geschikte plekken in het veld. In de randzone van de Bouxweerd op eigendom van Staatsbosbeheer is een bestaande poel aanwezig. Hier bevinden zich ook enkele geschikte locaties waar een poel een meerwaarde zal hebben. Staatsbosbeheer wil meewerken om deze nieuwe poelen te realiseren en hiervoor hun grond beschikbaar stellen, waarbij de aanlegkosten en beheerkosten voor tien jaar 10 jaar gegarandeerd zijn. Exacte locaties worden in samenwerking met Staatsbosbeheer bepaald. Vanwege de beoogde uitvoering wordt een aanleg en uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld.

Tot slot zal het religieus kruis aan de Gendijk worden verplaatst waardoor het beter tot zijn recht komt.

Adviesgroep Gebiedsfonds

Op 4 december 2018 heeft de adviesgroep een positief advies uitgebracht over de 'Voortgangsnotitie erfverfraaiingen, poelen en panoramapunten'. Hiermee wordt een bedrag van € 55.361,- toegekend voor dit project. Het advies van de adviesgroep en de Voortgangsnotitie erfverfraaiingen, poelen en panoramapunten vindt u als bijlagen bij dit collegevoorstel.

4. Quickscan verkavelingskansen

De LLTB heeft de mogelijkheid geopperd om een kavelruilproject op te zetten in het Buggenumse veld. Er wordt eerst een quickscan uitgevoerd om zodoende een goed inzicht in de huidige landbouwkundige situatie van het gebied te krijgen en de mogelijkheden tot verbetering daarvan. Tevens wordt de quickscan gebruikt om de belangstelling voor een vrijwillige kavelruil te peilen. De quickscan wordt uitgevoerd door de Kamer van Koophandel in samenwerking met Arvalis.

Adviesgroep Gebiedsfonds

Op 13 juni 2018 heeft de adviesgroep een positief advies uitgebracht over de quickscan naar de verkavelingskansen. Hiermee wordt een bedrag van € 10.484,- toegekend voor deze quickscan. Het advies van de adviesgroep en de offerte vanuit de Kamer van Koophandel vindt u als bijlagen bij dit voorstel.

5. Oversteekplaats padden

Padden steken tijdens de jaarlijkse paddentrek op diverse plekken in het Buggenumse veld de weg over. Doordat de padden worden overreden door auto's leidt dit tot sterfte onder de padden. Om de padden hiervoor te behoeden, zal er medio 2019 een voorstel bij de adviesgroep worden ingediend om een aantal oversteekplaatsen voor padden te realiseren. Als, na beoordeling door de adviesgroep, blijkt dat het voorstel voldoet aan de criteria, kan het project eind 2019, begin 2020 worden gerealiseerd. Naar verwachting bedragen de kosten van dit project maximaal € 10.000,- .

6. Romeinse weg en panoramapunten

Ten tijde van Julius Ceasar hebben de Romeinen in Nederland een wegennet aangelegd voor een snelle en veilige troepenverplaatsing en bevoorrading. De Romeinse weg verbond onder andere, ten zuiden van de Waal, de monding van de Rijn met Nijmegen dat op zijn beurt via de Romeinse weg op de westoever van de Maas was verbonden met Maastricht en Tongeren. Een tweede noord-zuidverbinding werd gevormd door de weg op de oostoever van de Maas, van Heerlen naar Xanten. Dit project heeft tot doel om delen van de oude Romeinse weg weer herkenbaar te maken en panoramapunten op te richten die de lijnen van de weg versterken en benadrukken. Medio 2019 wordt een voorstel hiervoor ingediend. De verwachte kosten zijn rond hiervoor € 70.000,-.

7. Plattelandscoöperatie inhuur

De heer Janssen van de Plattelandscoöperatie wordt ingehuurd om diverse projecten te initiëren en te begeleiden. Naar verwachting bedragen deze kosten rond de € 20.000,- voor 2019.

8. Project/procesbegeleiding bureau

In de vergadering van de adviesgroep van 4 december 2018 is afgesproken om een extern bureau in huren om de voortgang van de kwaliteitsimpuls in het Buggenumse veld te coördineren en de diverse processen te begeleiden. Op dit moment wordt een opdrachtbeschrijving voor een offerte voorbereid die begin januari 2019 zal worden uitgezet. De verwachte kosten voor deze project/begeleiding worden voor 2019 op € 40.000,- begroot en voor de jaren daarna op € 60.000,- per jaar.

B&W besluit

Besluit betreffende voorstel **BenW - 723**

Onderwerp: Begroting Gebiedsfonds Buggenumse veld 2019-2022

Steller: Heideman, Anne

B&W-vergadering: 22 januari 2019

Openbaarheid: Openbaar

Ambtelijk advies:

1. Instemmen met het opstellen van een begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022.
2. Instemmen met de in de begroting genoemde raambedragen.
3. Instemmen met tweejaarlijkse bijstelling van de begroting, aan de hand van de uitgaven of toekomstige ontwikkelingen.
4. De raad voor te stellen om de begroting voor het Gebiedsfonds Buggenumse veld voor de periode 2019-2022 op te stellen.

Collegebesluit:

Conform advies